

בש"פ 4587/21 - סרגיי מריאשקין נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4587/21

לפני: כבוד השופטת ע' ברון

המבקש: סרגיי מריאשקין

נגד

המשיב: מדינת ישראל

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי
בבאר שבע מיום 24.6.2021 (כב' השופט ע' כהן) ב-
עמ"ת 44263-06-21

בשם המבקש: עו"ד שני פרג'ון; עו"ד עמית ויצמן

החלטה

1. בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 24.6.2021 (השופט ע' כהן) ב-עמ"ת 44263-06-21, שבגדרה נדחה ערר על החלטת בית משפט השלום בבאר שבע מיום 13.6.2021 (השופט י' בן דוד) ב-מ"ת 24761-06-21. על הפרק בקשה למעצרו של המבקש עד תום ההליכים נגדו, ובית משפט השלום הורה על קבלת תסקיר מבחן בעניינו תוך שהמבקש ימשיך לשהות במעצר עד למתן החלטה אחרת. יצוין כי בכותרת החלטתו של בית המשפט המחוזי נכתב בשוגג "פסק דין", אולם מדובר בהחלטה (וראו סעיף 53(א)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996).

נגד המבקש הוגש ביום 10.6.2021 כתב אישום המייחס לו עבירה של סחר בסמים, וזאת במסגרת עסקה אחת שנערכה אל מול סוכן משטרה. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים נגדו. בתום דיון שהתקיים באותו היום נקבע דיון ליום 13.6.2021, תוך שהוחלט על מעצרו של המבקש עד להחלטה אחרת בעניינו. בדיון שנערך ביום 13.6.2021 הציג בא-כוח המבקש חלופת מעצר ביישוב ניצן, ובתוך כך הוצע כי אמו של המבקש, בת-זוגו וחברו ישמשו כמפקחים.

2. בית משפט השלום לא מצא לאשר אף לא אחד מהמפקחים שהוצעו. בכל הנוגע לאם נקבע כי עמדותיה מגוננות, וצוין כי היא מסרה שבנה אינו משתמש בסמים. בית המשפט העיר כי מדובר בעניין מהותי, וזאת מאחר שפיקוח על משתמש בסמים מצריך הכרה בבעיה. בית המשפט הוסיף כי אמו של המבקש מסרה מידע העומד בסתירה למידע שמסר המבקש בחקירתו: בעוד המבקש מסר כי הוא מתגורר בבית אמו, האם מסרה כי המבקש התגורר עובר למעצר בדירה שכורה עם בת זוגו. אשר לבת זוגו של המבקש - בית המשפט לא ראה מקום להתרשם ממנה, וזאת בשל מספר טעמים לדבריו: הסתייגות ההלכה הפסוקה מפיקוח על עצורים על ידי בנות זוג; גילה הצעיר של בת הזוג; והמידע שמסרה האם בדבר מגוריהם המשותפים של המבקש ובת זוגו טרם המעצר. בית המשפט גם לא מצא מקום להתרשם מחברו של המבקש שהוצע כ"ערב מפקח מסייע", בקבעו כי ספק אם חבר ילדות בן גילו של המבקש יהווה גורם סמכותי. ועוד נאמר, כי משהוחלט שלא לאשר את האם כמפקחת עיקרית, ממילא מתייתר תפקידו של המפקח המשני.

בית משפט השלום הוסיף וצוין כי המבקש מתגורר בעיר אשקלון, וכי עסקת הסמים בוצעה בעיר באר שבע על פי הזמנה טלפונית; על כן התמונה המצטיירת היא של מי שפועל כספק סמים בתא שטח לא קטן, וספק אם חלופת מעצר הממוקמת כרבע שעה נסיעה מהעיר אשקלון תנתקו ניתוק נדרש ומלא מסביבתו הטבעית. בית המשפט הזכיר את ההלכה שלפיה הכלל בעבירות סמים הוא מעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח, ושחרור הוא החריג. עם זאת, הוחלט על עריכת תסקיר מבחן בעניינו של המבקש, וזאת בעיקר בהתחשב בכך שהוא נעדר עבר פלילי. נתבקש להתסקיר יוגש עד ליום 12.7.2021, ודיון בעניינו של המבקש נקבע ליום 13.7.2021.

כאמור, על החלטה זו הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי. ערר זה נדחה בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 24.6.2021. בית המשפט המחוזי קבע כי התנאים המצדיקים דיון בערר על החלטת ביניים אינם מתקיימים בעניינו; בתוך כך נקבע כי לא נפלה טעות ברורה בקשר לעילת המעצר או לקיומן של ראיות לכאורה, וכי אין שום חשש שהמעצר אינו חוקי. יתר על כן, הערר נדחה גם לגופו: בית המשפט המחוזי צוין כי משהחלופה שהוצעה על ידי המשיב נפסלה ניתן היה להורות על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים נגדו, וכי ההחלטה להורות על הגשת תסקיר התקבלה לפני משורת הדין.

3. על החלטת בית המשפט המחוזי הוגשה בקשת הרשות לערור שלפניי. המבקש טוען כי המשך מעצרו אינו מידתי בשים לב לעבירה המיוחסת לו ולהיותו נטול עבר פלילי. עוד נטען כי היה על בית המשפט המחוזי לתת דעתו על העומס הקיים בשירות המבחן, המביא למעצרים ממושכים עובר לקבלת התסקיר. המבקש מסביר כי מטרת הערר שהוגש לבית המשפט המחוזי הייתה "כי תבחן חלופת מעצר נוספת ומורחקת בעיר בת-ים וזאת מבלי להמתין לתסקיר שירות מבחן". בהתאם, במסגרת בקשת רשות הערר מבוקש כי העניין יוחזר לבית המשפט המחוזי, על מנת שזה יבדוק את החלופה החדשה שהוצעה. לעמדתו של המבקש, עניינו הוא מקרה מובהק שבו ניתן להסתפק בחלופת מעצר שניתן לעמוד על טיבה בבית המשפט, מבלי להיעזר בתסקיר שירות המבחן.

המבקש מוסיף ומתייחס להחלטת בית המשפט המחוזי בירושלים ב-עמ"ת 39055-06-21 פקר נ' מדינת ישראל (20.6.2021) (להלן: עניין פקר), שם קבעה השופטת ת' בר-אשר כי לנוכח העומס הרב על שירות המבחן "ראוי להרחיב את המקרים שבהם חלופת המעצר תבחן באמצעות בית המשפט מבלי להמתין לתסקיר". באותו מקרה התקבל ערר שהוגש על החלטת ביניים, במובן זה שהעניין הוחזר לבית משפט השלום בירושלים כדי שיבחן בעצמו את חלופת המעצר שהוצעה. לטענת המבקש בעניינו, הגם שהחלטת בית המשפט המחוזי בירושלים אינה מחייבת את בית המשפט המחוזי בבאר שבע, מתקבלת "תחושה של שרירותיות והעדר קו מנחה אחיד". בהקשר זה מפנה המבקש למקרים נוספים שבגדרם נאשמים שיוחסו להם עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנאבוס שוחררו לחלופת מעצר.

4. לאחר עיון בבקשה למתן רשות לערור על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידרש לתגובת המשיבה. כידוע, בקשת רשות לערור "בגלגול שלישי" תיבחן לפי אמת מידה מצמצמת, כפי שנקבעה בעניין חניון חיפה (רע"א 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)) והוחלה גם בהליכים פליליים (בש"פ 4451/20 מחיסין נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (9.7.2020)). ההלכה קובעת כי רשות לערור תינתן במקרים המעוררים שאלה בעלת חשיבות עקרונית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, או כאשר מתקיימות נסיבות ייחודיות המצדיקות התערבות (ראו מיני רבים: בש"פ 3210/21 קראעין נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (24.5.2021); בש"פ 6513/20 אלמלך נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (1.10.2020)).

נסיבות כאלה אינן מתקיימות בעניינינו, ומשכך לא מצאתי הצדקה להיעתר לבקשה "בגלגול שלישי". המבקש מצוין כי על בית המשפט לבחון חלופות מעצר ללא הסתמכות על תסקיר שירות המבחן במקרים שבהם הדבר מתאפשר; ואולם כך בדיוק נהג בית משפט השלום בעניינינו, כאשר ניאות לבחון את החלופה שהוצעה ביישוב ניצן מבלי להמתין לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן. חלופה זו לא נמצאה מתאימה על ידי בית משפט השלום; וככל שבידי המבקש להציע חלופה נוספת, כדבריו, המסגרת להצגה בשלב זה היא בפני שירות המבחן.

הדברים האמורים מקבלים משנה תוקף משעה שהבקשה דנן מכוונת כנגד "ערר ביניים". בעניינינו, בית משפט השלום טרם קיבל החלטה בנוגע למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים, ונקבע כי החלטה כאמור תתקבל רק לאחר שיוגש תסקיר מבחן. ככלל, גישת בית משפט זה לעניין "ערר ביניים" היא לאפשר לערכאה הדיונית לסיים את מלאכתה; והדברים נכונים מקל וחומר גם לגבי בקשת רשות לערור המכוונת כנגד "ערר ביניים". ההלכה היא ש"ערר ביניים" יידון כאשר מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות התערבות, ובהן טעות ברורה הנוגעת לקיומן של עילת מעצר או ראיות לכאורה, או חשש ממשי כי המעצר אינו חוקי מסיבה אחרת (בש"פ 3771/17 סלאמה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (9.5.2017)). אמות מידה אלה חלות גם כאשר עסקינן בבקשת רשות לערור המכוונת כנגד "ערר ביניים" (בש"פ 6661/18 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (21.9.2018)). המקרה דנן אינו נופל לגדר חריגים אלה, וזאת מהטעמים שפורטו לעיל.

טרם סיום יובהר שוב כי אין כל מניעה שהמבקש יגיש לבית משפט השלום בקשה לעיון חוזר, שבמסגרתה תוצג החלופה המוצעת בבתים; ואין כל מניעה כי החלטה בעניין זה תתקבל עוד בטרם שיוגש תסקיר שירות המבחן. למותר לציין כי הדברים נאמרים מבלי להביע כל עמדה בנוגע לטיבה של חלופה מוצעת זו.

5. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ח בתמוז התשפ"א (8.7.2021).

ש ו פ ט ת